

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügy. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A nép fia — a nép apostola.

Az egyház mindig szeretettel nyitotta meg az érvényesülés útját a falusi nép gyermekei előtt. Szárnyai alatt, nemes lelkek adományából épült és fenntartott iskoláiban, fölnevelte a nép tehetséges fiait s aztán szolgálatukat fölhasználva, módot adott nekik, hogy fölemelkedjenek s övéik előtt világító fáklyák gyanánt lobogjanak.

A politika azonban — erről tanuskodik történelmi multunk — kevésbé nyújtott érvényesülési lehetőségeket a nép fiai számára. Utjai kevésbé egyenesek: összeköttetés, vagyon, hivatalos és születési tekintély voltak legtöbbnyire föltételei a politikai pályán való előhaladásnak.

Ime, az egyház most is a legmagasabb vezető helyre, a püspöki méltóságra hívja el és szenteli föl a falusi gazdálkodó család gyermekét. Bizonyos, hogy ez a kiválasztás tisztán a tehetség és jellem mérlegelésével történt s ez az oka, hogy *Márton Áron* alakja ma már nemcsak a római katolikus hívek, de az egész

erdélyi magyarság tekintete előtt a vezércsillag fényében tündököl.

Az alatt az idő alatt ugyanis, amióta az egyházi életben fontos szerephez jutott, életbevágó fontos kérdéseket sikeresen oldott meg. A vezetése alatt álló egyházi szervezetek súlyos anyagi ügyeit a kibontakozás útjára terelte s e munkájában nemcsak hozzáértést, hanem a saját személyére nézve önzetlen lemondást tanusított. Példaadásával lelkes munkatársi kört alakított ki az egyház ügyeinek szolgálatára, a hívek tömegében pedig hitet és bizalmat ébresztett az intézmények hivatása iránt. De az egyetemes magyarság nehéz feladatait is olyan magatartással kívánta szolgálni, amelyek az államhatalom és magyar nép érde-

Márton Áron.

keit összhangba tudták hozni. Méltóságának beteljesedése azt jelenti: a nép fia a nép apostola fog lenni!...

A püspöki fölszentelés szép jeleneitől tüzetes tudósításban tájékoztatjuk olvasóinkat.

Márton Áron szülőháza.

Jobb oldali kép: Márton Áron családi körben.

Ruhát próbál a menyasszony.

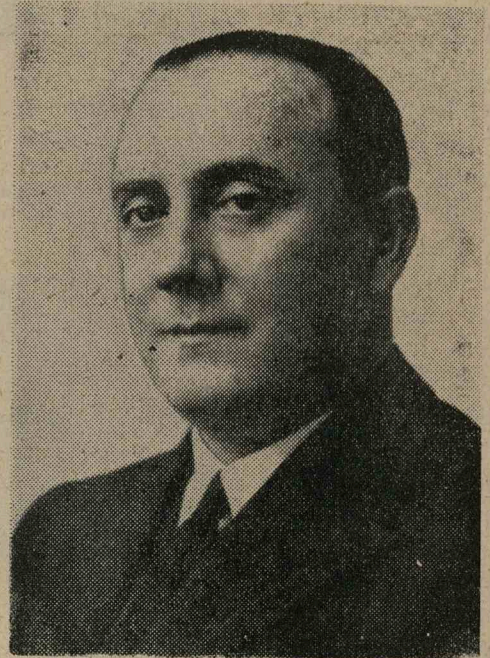
Afarsangnak az a feladata, hogy az ifjúságot közelebb hozza és megismertesse egymással s így eszköze legyen a boldog házasságkötéseknek. Szomorú dolog, mikor a felnőtt leánynak a farsang végén így kell sóhajtoznia: Húshagyó, húshagyó — engem itthon-

hagyó! Azok, akik megtalálták szerencséjüket, vigan készülnek a menyegzőre s már előre próbálgatják menyasszonyi ruhájuk fölvetelét. A mezőkövesdi menyasszony — amint képünk mutatja, — ugyancsak díszes öltözetben fog oltár elé állani.

Új helytartó Szamos tartomány élén.

Ófelsége II. Károly király a Szamos tartomány helytartójául dr. Tataru Coriolan kolozsvári orvostanárt nevezte ki. Az új helytartó a hajdani kolozsvári magyar egyetemen kezdette meg nagyértékű tudományos mun-

Dr. Tataru Coriolan.

kásságát és így nyelvünket is jól beszéli. Munkásságával nemcsak tudományos érdemeket szerzett, hanem olyan nagy közéleti tekintélyt vívott ki, hogy a legmagasabb helyen őt választották ki a helytartói méltóságra.

Hivatalának elfogulása alkalmával nagy

beszédet tartott és ebben a kisebbségekről a következő kijelentést tette:

— A kisebbségi polgároknak azonosítanok kell magukat a nemzet összes törekvéseivel, hogy a mi együttműködésünk alapja a közélet minden terén a tisztességes szándék és a lélek teljes nyíltsága legyen.

— Ezért cserében biztosítom a mi kisebbségi polgártársainkat, hogy amennyiben ezt a két alapvető kötelességet teljesítik és bizonyítékát adják, hogy azonosítják magukat a román állam állandó érdekeivel, számíthat-

nak megértésemre az állami hatóságokkal való kapcsolatukban és széleskörű jóindulatomra, művelődési és gazdasági előhaladásuk terén. Hasonlóképpen biztosítom a kisebbségi polgárokat, hogy védelmemet élvezik az összes jogokkal kapcsolatban, amelyeket részükre az állam törvényei megállapítanak. A jog minden társadalmi szervezet alapja, míg a törvényesség minden egészséges rendszernek lényeges és nélkülözhetetlen velejárója.

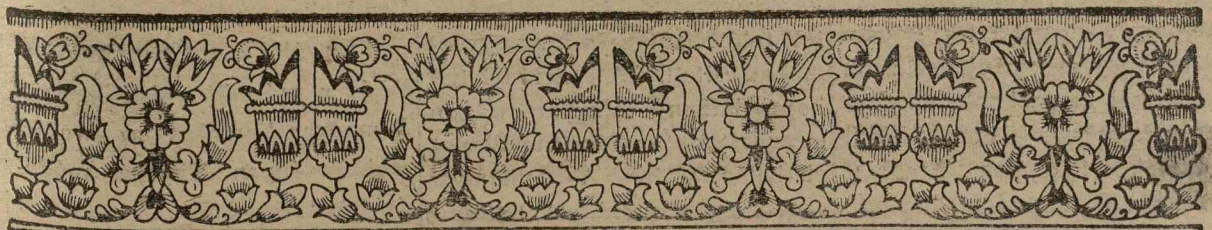
Az új helytartó működése elé a magyarság reménységgel tekint.

A szülőföld ajándéka.

A Kolozsvári Szent Mihály templomban véget ért a felszentelés gyönyörű ünnepe. Az egyházi és világi méltóságok átvonultak a plébánia fogadó termébe, ahol a küldöttségek vezetői nyújtották át az újonnan felszentelt püspöknek a hódolatukat. A hatóságok képviselői, az egyházak vezetői s a különböző társadalmi intézmények szónokai után utoljára Csikszentdomokosnak, a püspök szülőfalujának a küldöttsége jelent meg, hogy Boga István esperes plébános mondja el üdvözlő beszédét. Felvonult a szülőfalu küldöttsége, hamisítatlan és színes népviseletben. És ekkor megható jelenet játszódott le. A püspök előtt álló asztalra az egyszerű falusi emberek egy kis falusi házat helyeztek el. Egy valódi, hamisítatlan falusi házat, udvarral, csúrral, pajtával, szénaboglyákkal, háziállatokkal, baromfiakkal, úgy ahogy az életben látható egy csikszentdomokosi házacská és a hozzátartozó épületek. A szülőfalu küldöttsége elhozta Márton Áron püspöknek a szülőház kicsinyített mását. Elhozta az udvart, ahol játszadozott, elhozta a tornácot, ahol az ábécét silabizálta, elhozta a muskátlis ablakot, amelyen először nézett a világba, a gyümölcsfát az ablak alatt, amelyre a kicsi gyermek pajtásaival együtt felmászott és elhozta a gyermeknekornak a legszebb emlékeit

Midőn a kis házacskát a szentdomokosi székely küldöttség az asztalra lehelyezte, Márton Áronnak, az új püspöknek, csillogó könnyek jelentek meg a szemében. Sirt ott mindenki, urak és falusiak együtt. Márton Áron, a kiváló szónok és higgadt egyházfő hangja elakadt, percekig küzdött magával, csak nézte-nézte könnyes szemekkel a szentdomokosi szülőház kicsinyített mását. Pillanatok alatt elvonult előtte színes gyermekkorának minden álma, reménysége, vágyakozása s midőn az egyszerű földműves szüleiről és a szülőházáról kezdett beszélni, felolvadt a hivatalos fogadtatás merev hangulata és a székely falu üde áramlata ömlött szét a gyülekezeten.

Gyönyörű a püspökszentelés régi szertartása. Sok ezer hívő nézte végig a színpompás ünnepeket, de mégis az ünnepségnek a legmeghatóbb jelenete volt, midőn a faluküldöttség az új püspöknek átadta — a szülői házat, amely előtt az új egyházfő fogadalmat tett, hogy püspöki kormányzása alatt sohasem fog megfélemezni a faluról, ahonnan elindult. A püspöki palotában is mindig a szülőházára, a falujára, a falvakra és az egész székely népre fog gondolni és azért fog dolgozni.

Külföld.

Teljesen felbomlott a spanyol köztársasági hadsereg. A spanyol nemzeti hadsereg győzelme következtében a Katalánia északkeleti sarkában harcoló köztársasági csapatok lefették a fegyvert. A spanyol köztársasági kormány elnöke és külügyminisztere francia területre menekültek, mert lehetetlennek tartják a további küzdelmet. A spanyolországi polgárháború megszüntetésére az angol és francia kormányok kísérletet tettek. Franco tábornok azonban nem hajlandó fegyverszünetet kötni, hanem követeli, hogy a köztársasági csapatok feltétlen hódoljanak meg. A spanyol köztársasági csapatok felbomlása következtében a katonai és polgári lakosság nagy tömegekben menekül Franciaország felé. Az események azt mutatják, hogy Madrid és a körülötte fekvő köztársasági kézen levő területek is rövidesen Franco tábornok hatalma alá kerülnek. A spanyolországi események következtében a fasiszta nagytanács ülésén Mussolini nem tartotta meg külpolitikai beszédét. Ehelyett a nagytanács a spanyol kérdéssel foglalkozott. A határozati javaslatban a fasiszta nagytanács kimondotta, hogy a spanyol önkénteseket Spanyolországból mindaddig nem vonják vissza, amíg Franco tábornok teljes győzelmet nem aratott. Az olaszok a teljes győzelem alatt Franconak nemcsak katonai győzelmét értik, hanem azt is, hogy megszűnjenek azok a politikai mozgalmak, amelyeket a köztársaságiak külföldi hatalmak, főképpen Franciaország és Oroszország bevonásával folytatnak. Erre már van

is kilátás, mert — hir szerint — Franco tábornok döntő győzelmének hatása alatt Anglia, Amerika és Franciaország hajlandók elismerni a spanyol nemzeti kormányt. Ez pedig olyan lépés a spanyol-kérdés végleges rendezésére, amely rövidesen éreztetni fogja jótékony hatását. A helyzeten keveset változtat a köztársasági kormány azon elhatározása, hogy a harcot a végsőkig fogja folytatni. A jelenlegi helyzetben ez legfeljebb késlelteti a nemzeti kormány elismerését, de megakadályozni nem tudja a spanyol háborúnak érdekes fejleménye, hogy Anglia Franciaország hozzájárulásával Franco tábornok tudomására hozta, hogy beleegyeznek Minorca sziget megszállásába. A két hatalom csupán azt kötötte ki, hogy a megszállásban külföldi származású katonaság nem vehet részt.

Már megindultak a találgatások is, hogy Franco győzelme után Spanyolország közjogi helyzete miképpen fog alakulni? Hir szerint Mussolini megnyugtatta a nyugati nagyhatalmakat, hogy Franco tábornok győzelme után az olasz önkénteseket visszavonja Spanyolországból és Spanyolország teljes függetlenségét biztosítja. Minden valószínűség szerint Franco vissza fogja állítani a spanyol királyságot.

Zsidóellenes merénylet Magyarországon. Az egyik budapesti zsidó templom előtt a kijövő közönség közé két darab kézigránátot dobtak. A gránátok felrobbantak és husz egyént megsebesített. A merénylettel kapcsolatban Magyarországon elrendelték az ostromállapot életbeléptetését. A budapesti rendőrség a merénylet tettesinek kinyomozásához nagy eré-

lyességgel fogott hozzá. Egy budapesti ügyvéd nagy jutalmat tűzött ki a bombamerénylők nyomravezetőinek.

Magyarországot Japán képviseli Szovjet-Oroszországban. Magyarország szovjetországi ügyeinek képviselőjét Japánra bízta.

Merényletet követtek el Prchala tábornok ellen. Prchala tábornok, a Kárpát-ukrajnai kormány cseh tagja ellen, merényletet követtek el. Egy Ruscsák nevű ember három revolverlövést adott le a tábornokra, azonban a golyók nem találtak. A merénylőt halálra ítélték és Prágába szállították, ahol kivégezték.

Ujabb bombarobbanások Angliában. London egyik külvárosában játék-léggömbbe rejtett apró bombák robbantak fel. London több nagyáruházában az áruk közé rejtett levélborítékban robbanó anyagot találtak. Több robbanó anyaggal telt borítékot dobtak a londoni postaszekrényekbe. Az izgalmat növeli, hogy a belfastí rendőrség egy okmányt fedezett fel, amely az ir köztársaságiak merényleteinek tervét tartalmazta. A terv szerint nagy erejű robbanó anyagokkal akarták az ir forradalmárok aláaknázni a királyi palotákat, továbbá a londoni városházát, az angol nemzeti bank és a központi rendőrség épületét. Az újabb felfedezés híre következtében óriási izgalom uralkodik Londonban.

Tárgyalja a magyar képviselőház a második zsidótörvényt. A magyar kormány az eredeti zsidótörvényen lényeges módosításokat eszközölt. A második zsidótörvény részletes tárgya

lása nagy érdeklődés mellett folyik. Különösen nagy vitát váltott ki annak a megállapítása, hogy ki nevezhető zsidónak? Nagy vita tárgyát képezte továbbá, hogy a részben zsidó nagyszülöktől származók zsidóknak, vagy keresztényeknek tekintendők-e? Ugyancsak nagy vitát váltott ki a frontharcosnak minősített zsidók jogi helyzetének megállapítása. Végül a zsidó lakosság általános közjogi helyzetére vonatkozó vita kezdődött meg, amely az összes zsidó lakosok állampolgári jogának felülvizsgálását vonná maga után. Az elmondott kérdésekben a magyar képviselőház még nem döntött és a magyar képviselők azon vitáznak, hogy miképpen lehetne a zsidótörvényt a gyakorlatban úgy alkalmazni, hogy a zsidóságra nézve ne jelentsen elviselhetetlen terhet. A magyarországi zsidótörvény tárgyalása közben gr. Károlyi Viktor indítványozta, hogy a törvényt bővítsék ki egy szakasszal, amely megtiltja a zsidók és keresztények házasságkötését.

Uj népszövetséget alakítanak a tengely-államok. Bécsi híradás szerint Németország, Olaszország és Japán között előzetes tárgyalások folynak, egy ellennépszövetség létrehozására. Az új népszövetség székhelye Bécsben lenne. Csatlakoznának az új népszövetséghez a nemzeti Spanyolország, továbbá Magyarország, Mandzsukuo és esetleg Bulgária is. A bécsi híradás általános feltűnést keltett.

Román-lengyel-jugoszláv szövetség? Amerikai újságok szerint román-lengyel-jugoszláv szövetség van kialakulóban. Az új államesoport éle nem irányulna Magyarország ellen. Hír szerint az új szövetségben Lengyelország nem fogja kívánni a lengyel-magyar közös határ megteremtését.

Háboru esetén Anglia és Franciaország azonnal egymás segítségére sietnek. Az angol alsóház ülésén Chamberlain, angol miniszterelnök feltűnést keltő bejelentést tett. Kijelentette, hogy Franciaország és Anglia között olyan viszony áll fenn, amely a két ország közötti együttműködést minden olyan esetben maga után vonná, amikor Franciaországot elenséges fenyegetés érné. Az angol miniszterelnök kijelentette, hogy háboru esetén Anglia Franciaország segítségére siet, mint ahogyan esetleges háboru esetén Franciaország is minden erejével megsegítené Angliát. Németországban Chamberlain kijelentésének nem tulajdonítanak különösebb fontosságot. Azt tartják, hogy csupán Franciaország megnyugtatását célozza.

Cseh-Szlovákia áruba bocsátja felesleges hadifelszerelését. Cseh-Szlovákia területi változásai következtében nagyon sok hadianyag vált Cseh-Szlovákiában feleslegessé. A cseh kormány a felesleges hadianyagot értékesíteni akarja valamely külföldi államnál.

Kárpátalján egyre izgatottabb a hangulat. A Kárpátaljáról érkező hírek szerint Kárpátalja lakossága jelenlegi helyzetével nincs megelégedve. A jelentések szerint a helyzet annyira elmérgesedett, hogy Kárpátalján parancsuralmi rendszert vezetnek be.

Megkezdődött a Palesztina-értekezlet. A palesztinai kérdés megoldására összehívott kerekasztalértekezlet Londonban megkezdette tanácskozásait. Ismeretes, hogy az értekezletet hozszadalmas előkészítő tárgyalások előzték meg és már-már úgy látszott, hogy nem fog sikerülni az arab és zsidó vezetőket erre a megbeszélésre összehozni. A Palesztina-értekezleten rendezni óhajtják az arabok és a zsidók között elmérgesedett helyzetet. A tárgyalások eredménye elé nagy borulással tekintenek. Az arabok ugyanis nagyon mereven ragaszkodnak álláspontjukhoz.

Cseh-Szlovákia felmondotta a szovjettel kötött segélynyújtási egyezményt. A cseh-szlovák minisztertanácson a minisztertanács megvizsgálta Szovjetország és Csehország viszonyát, amely Cseh-Szlovákia új helyzete folytán állott elő. A cseh minisztertanács elhatározta, hogy Cseh-Szlovákia lemond a szovjettel kötött segélynyújtási egyezmény előnyeiről.

Zsidók nem lehetnek tagjai az olasz hadsereg tisztikarának. Az olasz hivatalos lapban rendelet jelent meg, amely kizárja az olasz hadsereg tisztikarából, továbbá a fasiszta katonai alakulatokból a zsidókat.

Olasz-spanyol közös határ? Egy Olaszországban megjelent térkép szerint Franciaországnak a Földközi-tenger mellett elterülő két tartománya olasz fennhatóság alá tartozónak van feltüntetve. A térkép szerint Olaszország közvetlenül érintkezik Spanyolországgal. A térkép Franciaországban nagy felháborodást váltott ki.

Püspökszentelés Kolozsvárt.

Ritka örömnépe volt Kolozsvár, sőt egész Erdély katolikusainak február 12-én vasárnap. Ekkor szentelték fel püspökké a főtéri Szent Mihály-templomban *Márton Áron* apostoli kormányzót, akit az Apostoli szentszék karácsonykor nevezett ki püspöknek. Ennek az ünnepnek kettős jelentősége volt. Egyik az, hogy Kolozsvárt sohase volt még kat. püspökszentelés, a másik az, hogy az új püspök a *nép gyermeke*, csikszentdomokosi székegyháza szülők fia, akit kizárólag Istentől nyert tudása, képességei, arravalósága emeltek a kat. egyházban annyira magas püspöki méltóságra. A kolozsvári kat. egyházközösségnek pedig külön öröm és kitüntetés ez a püspökszentelés, mert az új püspök ezidőszertig plebánosa is az egyházközösségnek, ami általában ritka szokott lenni, és itt is csak komoly indokok magyarázzák.

A püspökszentelés rendkívül népes közönség jelenlétében folyt le. A szentelést a bucaresti apostoli követ végezte a szatmár-nagyváradai és a temesvári püspökök segédletével, minthogy az előírások szerint minden püspököt három más püspöknek kell felszentelnie. A hatóságok, az erdélyi hitvallások valamennyien képviseltették magukat, evvel is kifejezést adva annak a közönségi szellemnek, melynek el kell töltenie mindazokat, akiket Erdélyi földje szült és levegője éltet. A szentelési szertartás bővelkedett szép és emberien megható jelenetekben. Így mindenkinek feltűnt az apostoli követ érzékenyedettsége a szertartás bizonyos részeinél. Szemét törülgette és a szertartás pillanatokig megszakadt, míg le tudta győzni feltörő könnyeit. Mindenkit lelke mélyéig meghatott ez az őszinte emberi megnyilatkozás. Amikor a már felszentelt püspök az oltár előtt megköszönte a felszentelést, a pápai követ újból könnyekbe tört ki. Egy másik felejthetetlen jelenete volt a felszentelésnek az, ami-

kor a teljes püspöki díszben a templomon végig menő és áldást osztó új püspök odalépett öreg szüleihez, az öreg harisnyás székegyházi megcsókolta, édesanyjának pedig kezecskélt és azután őt is megcsókolta. E páratlanul szép jelenet láttára nem maradt szem szárazon, a templom egész közönsége sírt az új püspökkel együtt, aki gyermeki könnyeit szintén nem tudta visszatartani. A Mariánus felső nagytermében népes közönség volt a szentelés és a hivatalos fogadások után, ahol a püspök megint megbecsülte egyszerű öreg szüleit, mert a főhelyen, magával szemben, két püspök között jelölt ki helyet számukra. Itt ez alkalommal szépséges formában és keretek között megismétlődött a jelen voltak előtt a sokszor hallott krónika nagy püspökökről, akik egyszerű szüleiket nem szégyelték fejedelmek társaságában is asztalukhoz ültetni. De egyuttal szépen jellemzi a fényes külsőségek kifejtése miatt nem egyszer megtámadott kat. egyház pártatlan demokráciáját is, ahol nemcsak grófok és hercegek, hanem az egyszerű nép gyermekei is elérhetik a legmagasabb egyházi méltóságot. Erdély kat. püspökei közt sokkal több a nép egyszerű gyermekeiből, mint a főrangú családok ivadékaiból való.

Nem kis meglepéssel és megnyugvással állapítjuk meg, hogy ez a szentelési ünnepély Kolozsvár más vallású közönségének érdeklődését is a legnagyobb mértékben felkeltette. Ez nemcsak az új püspök személye iránti általános rokonszenv bizonyossága, hanem örvendetes jele annak a keresztényi türelmességnek is, melynek az új kat. püspök a tisztelgő küldöttségeknek adott válaszában maga is oly szépen és nyomatékosan adott kifejezést.

Az új püspöknek magunk részéről is tartalmas, hosszú, boldog életet és áldásos főpásztori tevékenységet kívánunk. (—dr.)

• Hírek •

Ünnepélyes keretek közt leplezték le Ferdinánd király szobrát Chisinauban. I. Ferdinánd király szobrát Chisinauban fényes ünnepség keretében leplezték le. Az ünnepi beszédet Ciuperca tábornok, hadsereg-felügyelő mondotta. Hangoztatta, hogy az országegységesítő uralkodó szobrának leleplezése alkalmából II. Károly király Őfelsége a legnagyobb szeretettel küldi Bessarábiának és kö-

szönetet mond a lakósságnak a szobor felállításáért. Ciuperca tábornok örömmel állapította meg, hogy a románok a történelem folyamán soha sem szüntek meg remélni, hogy természetes határaik között egy országban éljenek, igazi román uralkodó vezetése alatt. Ez a vágyuk a nagy király tevékenysége folytán teljesült.

Halálos ítélet a kolozsvári merénylők büntetésében. Stefanescu-Goanga egyetemi rektor és Gruia detektív merénylőinek ügyében a kolozsvári had-

biróság több napi tárgyalás után szigorú ítéletet hozott. Pop Ioan és Lăscioianu Aurel kapták a legsúlyosabb büntetést. A bíróság halálra ítélte őket. A merénylet többi bűnrészeseit életfogytiglani és több évi kényszermunkára ítélték.

Gafencu külügyminiszter Varsóba utazik. Gafencu, román külügyminiszter március hónap folyamán Varsóba utazik. A külügyminiszter fontos külpolitikai kérdéseket fog megbeszélni.

Meghalt XI. Pius pápa.

XI. Pius pápa február 10-én reggel meghalt. A Szentatya halála előtt néhány napig gyengélkedett, orvosai és környezete állandóan csökkenő életerejéből szomorúan látták, hogy a vég biztosan be fog következni. A Szentatya halála előtt néhány pillanattal kezét áldásra emelve, ezt a két szót mondta:

— Béke!... Béke!...

XI. Pius pápa munkásságát, továbbá temetésének lefolyását és a Szentatya halálával szükségessé vált intézkedéseket, lapunk következő számában fogjuk ismertetni.

Külföldre utazott dr. gróf Bethlen György. Dr. gróf Bethlen György, aki legutóbb állandóan Kolozsvárt tartózkodott feleségével együtt huzamosabb tartózkodásra külföldre utazott.

Hogyan kell belépni a Nemzeti Ujjászületés Frontjába? Beiratkozni a város- és községházakon lehet. Mindenki aláírása után tegye oda S. M. (Secția Maghiara) betűket, ami azt jelenti, hogy a Magyar Alosztály lagja kíván lenni.

Ahol a magyarság nagyobb tömegben él, a beiratkozás megkönnyítése érdekében a város, vagy községházáról beiratkozási íveket kell kérni s ezeket a magyarság által elérhető helyeken kell elhelyezni és fel kell hívni a magyarság figyelmét arra, hogy ott irhatja alá. Az íveket három példányban kell kitölteni és aláírni. Kettőt vissza kell származtatni az aláírások után a kibocsájtó hatósághoz, egy példányt pedig meg kell őrizni a Magyar alosztály számára. Az ívek tetején pedig fel kell tüntetni: „Membrii Secției Maghiare“, azaz a „Magyar Alosztály tagjai“.

Ha a hatóságok részéről valami akadály merülne föl, min-

denki forduljon azonnal a Magyar Alosztály Szervező Irodájához: Cluj-Kolozsvár, Str. N. Jorga 8. Telefon 21-24.

Letartóztatták a gátaljai ketős rablógyilkosság tettesét. Közöltük, hogy Imre Árpád nyugalmazott gátaljai református lelkészt és feleségét baltacsapásokkal megölték és azután a házat kirabolták. A csendőrség a tettes személyazonosságát nem tudta megállapítani. A nyomzásban közelebről váratlan fordulat történt. Prodan Maria gátaljai asszony megjelent a gátaljai csendőrőrmesternél és bejelentette, hogy a gyilkosságot férje követte el. Prodan Joant letartóztatták.

Egy párisi ujság elismerése Romániának. Egy párisi ujság nagy cikkben méltatja Románia érdemeit, amelyet az európai rend megőrzésében szerzett. A francia ujság kifejti, hogy Románia példás ellenállást tanúsít minden felforgató eszmével szemben, mert az ilyen eszmék a román nép lelkiületétől távol állanak. A francia ujság kiemeli, hogy Öfelségének, a jelenlegi kormánynak és Calinescunak óriási érdemei vannak Románia belső rendjének megőrzése terén.

A jegyzők kötelesek elkészíteni a lakosság kérvényeit. A belügyminisztérium rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a községi jegyzők kötelesek elkészíteni a közönség kérvényeit. A jegyzők a kérések elkészítéséért a következő illetékeket szedhetik: Egy iv-oldalas kérésekért 10 lej. Két oldalasakért 15 lej, minden további oldalért 35 lej. A telekkönyvbe való bejegyzésekért a következő illetékek szedhetők: 500 lej értékig 25, 1000 lejig 50, 5000 lejig 80, 10 ezer lejig 120, magasabb összegeknél 200 lej. A nagyobb díjak szedését büntetik. A munkálatokat a jegyzőknek személyesen kell elvégezniök.

Gázálareccal kell ellátni a vállalatok személyzetét. A hivatalos lapban királyi rendelet törvény jelent meg, amely előírja, hogy az ipari és kereskedelmi vállalatok április 30-ig alkalmazottaikat és munkásaikat kötelesek gázálareccal ellátni. A törvény szigorú büntetéssel sújtja a rendeletek megszegőit. A visszaeső bűnös vállalatokat az eredeti bírság ötszörösével sújtják, sőt a vállalat működését a hatóságok be is szüntethetik.

Calinescu helyettes miniszterelnök beszéde beiktatása alkalmából.

Armand Calinescu, helyettes miniszterelnök nagy beszédet mondott, amikor a nemzetvédelmi miniszterium élére beiktatták. A helyettes miniszterelnök beszédét azzal kezdte, hogy egy polgár ember a nemzetvédelmi minisztériumban azt jelképezi, hogy az ország népe a hadsereg körül áll. Mint a minisztertanács helyettes elnöke ígéretet tett, hogy a hadsereg minden szükségletét ki fogja elégíteni.

— Mi nem támadó szándékkal szereljük fel a hadsereget — mondotta Calinescu — mert Romániának már senkitől semmi követelni valója nincs. Nincs más vágyunk, csak hogy békében éljünk, értékesítsük nemzeti kincsünket és erősítsük az ország gazdaságát. E tekintetben boldogan fejlesztjük kereskedelmi kapcsolatainkat minden állammal.

Calinescu helyettes miniszterelnök ezután

a román katona erényeire mutatott rá. Kiemelte, hogy különös sulyt fog helyezni arra, hogy a tisztek megfelelő kiképzését biztosítsa.

— Mint katonacsatládnak a sarja, tisztában vagyok azzal, — mondotta Calinescu, — hogy a tiszt is ember és egész napi nehéz munka után megérdemli, hogy létgondjai ne legyenek. Ezért már az új költségvetés keretében gondoskodni fogok arról, hogy az állam komoly áldozatokat hozzon a tisztek helyzetének megkönnyítése érdekében.

Felhívta Calinescu az ünnepélyes átvételnél megjelent tábornokok figyelmét arra, hogy tetteikben mindig legyenek lelkiismeretesek, pontosak és szigorúan fegyelmezettek, de igazságosan. Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Menjünk dolgozni, uraim!

Kinevezték a Nemzeti Ujjászületés Frontja igazgatóságának és tanácsának magyar tagjait. A Nemzeti Ujjászületés Frontjának igazgatóságába a szellemi foglalkozások csoportjába kinevezték dr. Bánffy Miklóst. A földműves és kézműves csoporthoz dr. Szász Pált nevezték ki. A Front legfőbb nemzeti tanácsának tagjai lettek a mezőgazdasági osztályban: Romhányi Kálmán, dr. Mikó László, Teleki Ádám és Jósika János. A kereskedelmi és ipari osztály tagjai lettek dr. Mikó Imre, dr. Gyárfás Elemér, Szabó Béni, Teleki Ernő és Szentkeresztly Béla.

Könyv és mosoly. Hogyan rikkanták és neveltették meg a közönséget a színésznők és színészek? Rendkívül érdekes képakkal illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuvódás, gyomor és bélfajdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

STEFAN PETRU
MAGKERESKEDÉSE

Cluj-Kolozsvár, P. M. Viteazul 26.

Megérkeztek a friss kertli és gazdasági magvak

Arjegyzéket bérmentve küldünk!

Rövid hírek

Március elsejéig nem lesznek királyi kihallgatások. A királyi ház minisztere közli, hogy a királyi kihallgatásokat március elsejéig felfüggesztették.

Temesvár lakosságának száma meghaladja a százezret. Temesvár város polgármesteri hivatalának kimutatása szerint a város lakosságának száma 107 ezer.

Ha Ön rheumában vagy köszvényben szenved, próbálja meg a bevált Togal-tablettákat a legmodernebb tudományos alapon összeállított készítménnyel.

Transsylvania Bank R. t.

Cluj-Kolozsvár

Fiókiintézetek:

Gyulafehérvár, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda

Elfogad betéteket, leszámítól váltókat és bárhova teljesít átutalásokat, meghitelezéseket.

Milyen hibákat követnek el a Székelyföldön az erdők kezelésénél?

Addig élhetünk e földön, amíg erdeink vannak. Ha erdeinket nem becsüljük meg, azok fennmaradásáról nem gondoskodunk, az utolsó fákból megfaraghatjuk vándorbotjainkat s vehetjük a nagyvilágot a nyakunkba. Itt hagyhatjuk ezt az annyi vérrel, verejtékkel s könnyel öntözött s mégis a kenyeret csak oly szükösen termő földet a szélviharoknak, pusztító árvizeknek s a mindent elborító homoknak, mint ahogy ez történt a Karsztokban és sok más helyen s napjainkban az Északamerikai Egyesült Államokban, ahol a mértéktelen fairtas következtében az utóbbi évek folyamán akkora terület vált homoksvataggá, mint Románia egész területe.

Amilyen létkérdés az összeségre az erdők léte vagy nemléte, sokhelyt éppen olyan fontos annak terméke az egyesekre nézve is. A fából pénzelnék s fedezik kiadásait, mert a kevés, sovány szántó alig termi meg a mindennapi kenyeret, puliszkát. Jól tudja ezt az államhatalom is és azért kényszeríti az egyes tulajdonosokat kihasználási tervek készítésére, azok betartására s azért igyekszik meggátolni minden eszközzel az erdők törvénytelen uton való apasztását.

De a korlátozó intézkedések ellenére is sok vonatkozásban észlelhetjük ennek a fontos köz- és magánvagyonnak a helytelen kihasználását, nem megfelelő kezelését. Ezekről akarok néhány sorban megemlékezni.

A kitermelésnél elkövetett hibák:

Fát vágni tudvalevőleg csak engedéllyel szabad. Az engedély kiadását az arra illetékes egyének rendszerint ahhoz a feltételhez kötik, hogy az engedélyt kérő köztartozásai legyenek kifizetve. Ennek hiánya miatt az engedély késik s azt csak

tavaszi felé kapják meg. Ennek egyfelől az a hátránya, hogy a fát már a nedvkeeringés megindulása után vágják és a fa kevésbé értékes mű- és szerszámfa, de még tűzifának is kisebb értékű lesz. A megkésztetten vágott fa tuskói később és kevesebb eredménnyel sarjadnak. A sarjak nem érnek oly jól be és közülük sok elfagy, különösen ha korán áll be a tél.

Egy másik ma már ritkábban észlelhető hiba az igen magas tuskó hagyása. Egyfelől kevesebb a faanyag, amit így nyerünk, másfelől pedig hiányosabb a magas tuskók megsarjadása. Azokon görbébb, kevesebb értékű fa fejlődik. A tuskó ne legyen magasabb, mint amekkorára a kivágott fa átmérője. A vágáslap olyan legyen, hogy arról a víz le tudjon folyni. Ellenkező esetben a víz beszívárog a tuskóba, az elkorhad és a sarjak jelentékeny része kidül.

A ledöntött fának elkésztetten való feldolgozása és kiszállítása szintén elég gyakori hiba. A levágva héjában hagyott fa „megfő“, vagyis megkorhad s szerszámfának egyáltalán alkalmatlanná válik s tűzifának is sokkal kevesebb értékű. Későn feldolgozása és kiszállítása rendjén a sarjakban érzékeny kárt okozunk.

Erdeink felujításánál a következő hibákat észlelhetjük:

Az erdők között levő tisztásokat nemcsak meghagyjuk, de előszeretettel neveljük, pedig a tisztások szélén kevesebb értékű fa fejlődik. A tisztásokon növénynek, szénának nem kell nagyon örvendeni, mert az sovány, nehezen emészthető, kisértékű takarmány. A magunk érdekében cselekszünk, ha úgy a tisztásokat, mint a ritkább növéssű részeket is beültetjük értékes fánemekkel. Így a szárazabb he-

lyeket akáccal, a nyirkosabbakat tölgygel, szillel és körissel. Ha meszes, nem túlszáraz talajunk van, nagyon érdemes diófával beültetni. Óriási értékű nő belőle. Hogy a diófa ültetés sikeres legyen, szükséges, hogy a terület védett legyen a kései tavaszi fagyoktól. Ilyen hely sokkal több van országrészünkben, mint gondolnók. Udvarhely megyében a Nyikó és Homoród völgyében szépen tenyésző diósokat láttam, sőt Brassó megyében, Tatrang községben patak melletti sík területen láttam ferebélyes diófákat, jeléül annak, hogy a diófa nem kizárólag a kukoricatermő vidék fája. Fel kívánom hívni a figyelmet e helyen a szelidgesztenye fára. Ez a fa régebben nagyobb elterjedtségnek örvendett, mint manapság s termése sokszor vált elsőrendű kenyéranyaggá. Mindenütt sikeresen tenyészthető, ahol a kukorica be szokott érni. Csak arra kell ügyelni, hogy elég mély, nem túlszáraz legyen a talaj és ne legyen a hely kitéve a késő tavaszi fagyoknak.

Erdeink ritkításánál is sok hibát követnek el. A hiba kétféle. Egyáltalán nem

ritkítanak ott, ahol kellene. Ezek a helyek a jobbminőségű erdő talajok, hol a sarjadék dusan, sűrűn nő fel. Vigan tenyésznek az értéktelenebb fűz és nyárfa félék. Ily helyeken rendszeres ritkítást kell végezni, természetesen csakis szakértő utasítása szerint. Az elmulasztott ritkításnál még rosszabb a tulzott mértékben eszközölt kigyérite a fiatal fáknek. Ez esetben a megmaradott törzsek igen ritkán maradván, dus koronát nevelnek, amelyek lehajlanak és értéktelen görbe törzseket nevelnek. Kivágni csak az elmaradott, vagy elmaradni kényszerülő vagyis tulsűrűségben álló fákat szabad.

(Székelykeresztur.) Boros György.

Nagyszámu és kitünő minőségű tenyészállatot jelentettek be a budapesti mezőgazdasági kiállításra.

A március 22—27. napjain tartandó budapesti mezőgazdasági kiállítás tenyészállatcsoportjában a jelentkezési határidő január 6-án lejárt. Az igen nagyszámu bejelentés feldolgozása hosszabb időt vett igénybe, így még csak most van alkalom az eredményekről tájékoztatást nyújtani.

Az összes tenyészállatcsoportban meghaladják a bejelentések a tervezett kereteket, jeléül annak, hogy a neves nagytenyészetek és a fejlettebb köztenyészetek irányítói is tudják, hogy az országos kiállítás nyújtja a legkedvezőbb alkalmat a kiemelkedően jó minőségű eladó tenyészanyag megfelelő értékesítésére.

A rendezőség lehetővé kívánja tenni, hogy az ismert nevű régi tenyészeteken kívül az újabban előretörő tenyészetek is szerepelhessenek és elért szép eredményeiket a kiállításon az ország és a külföld előtt bemutathassák. Ezért, valamint a várható nagy keresletre való tekintettel, olyan elhelyezési lehetőséget igyekeznek biztosítani, hogy még a múlt évinél is nagyobb számu állatot lehessen bemutatni, mert előreláthatóan, különösen a köztenyésztés részéről, a visszacsatolt Felvidékkel megnövekedve, nagyobb lesz a kereslet.

A bejelentések adataiból, valamint a folyamatban levő minőség felülvizsgálatokból örömmel lehet megállapítani, hogy a most következő kiállításon a tenyészállatok minősége az országos tenyésztés színvonalának örvendetes állandó emelke-

désével párhuzamosan további fejlődésről fog számot adni. A kiállításra felhozandó tenyészállatok mind megfelelnek a földmivelsügyi minisztérium által az állami kedvezménnyel köztenyésztésre vásárolható apaállatokkal szemben megkívánt minőségi követelményeknek, így köztenyésztésre minden, a kiállításon levő állatot bátran meg lehet majd vásárolni.

A vásárolni kívánó gazdák is igen élénken érdeklődnek már, sűrűn tudakozódnak a rendezőségnel a kiállítás várható anyagáról és árairól. A rendezőség természetesen nemcsak az eladók, hanem a vásárolni szándékozó gazdák érdekeit is kellő figyelemben részesíti és ezért a m. kir. földmivelsügyi minisztérium hathatós támogatásával a múlt évhez hasonló sokoldalú és messzemenő kedvezményeket biztosít, hogy a

kiállításán anyagi erejéhez mérten mindenki hozzájuthasson a szükséges tenyészállatokhoz.

A vasuti szállításoknál ez évben a vásárra felszállításnál minden előző évinél nagyobb, 80%-os fuvardíjmérséklést alkalmaznak, a vásárolt állatok hazaszállítása pedig ingyenesen történik.

Eddig nem szenvedtek az őszi vetések a szokatlan tél miatt.

Az őszi vetések hótakarója január havának meleg időjárása következtében megolvadt. A vetések nagyon sok helyen még alig haladták meg a csirázási állapotot, mert a kedvezőtlen őszi időjárás miatt a gazdák későn tudtak vetni. A hó nélküli tél mégsem ártott a vetéseknek, mert nagyobb hidegek nem voltak és hideg szelek sem fújtak. Remélni lehet tehát, hogyha nagyobb hidegek nem lesznek, a hó nélküli tél a vetéseknek nem fog ártani.

Minden faluba egészséges kutat!

A budapesti közegészségügyi intézet 28 ezer falusi kutat vizsgált meg. A vizsgálatok alapján megállapították, hogy a 28 ezer kútból 20 ezer kútnak a vize egészségügyi nézőpontból kifogásolható. Ennek hatása alatt a magyar kormány elhatározta, hogy egy minden részleteiben pontosan kidolgozott terv szerint, öt év alatt minden magyarországi községet egészséges közkúttal fog ellátni. A kiadások bőven megtérülnek azért, hogy a községekben az egészségügyi viszonyok nagymértékben meg fognak javulni.

Megjelent a piacon az argentinai búza!

A föld déli féltekéjén befejezték az aratást és a cséplést és a világpiacon megjelent az argentinai és ausztráliai búza. A nagy európai gabonakereskedő cégek már alig vásárolnak Európában búzát, mert olcsóbban kapják az argentinai árut. A nemzetközi piacon bekövetkezett búzabőség következtében Romániában még a német és olasz cégek vásárlásai is visszaesést mutatnak. A világpiac helyzete következtében Romániában a búza és kukorica ára megolesult. Egyéb termények árában nem történt lényegesebb változás.

Nagyon megdrágult a disznó a Székelyföldön.

Romániában, de különösen az ország hegyvidékein nagyon megdrágult a hizott disznó. A Székelyföldön évek óta nem volt olyan drága a disznó, mint jelenleg. Hizott állatot alig lehet kapni, mert tavaly a gazdák a sertéshizlalásra ráfizettek. Csikmegyében idén a sertés ára elősúlyban kilónként 27—29 lej.

Halat akar szállítani a román kormány Palesztinába.

A dunai halászat az utóbbi hetekben nagyon jól sikerült. A kifogott halakat a nagy mennyiség következtében a belföldi piacon nem lehet megfelelő áron értékesíteni. A román kormány ennek következtében el-

határozta, hogy lépéseket tesz a hal külföldi értékesítése érdekében. A szakkörök most tanulmányozzák, hogyan lehetne a halakat Palesztinába is szállítani és hogy miképpen festene az értékesítés mérlege?

Megakadt a borkivitel.

Az utóbbi időben Németország felé nagyarányu borkivitel indult meg. Közelebbről a kivitel megakadt, mert Németország Olaszországból és Magyarországból olcsóbban tud bort vásárolni, mint Romániából.

Az angolok petróleumot és ércet vásárolnak Romániában.

Az angol kormány nagyobb mennyiségű petróleumot és ércet akar vásárolni Romániában. Hír szerint az angol kormány erre a célra 100 millió fontot fordít.

Terményárak Temesváron.

Búza 400, kukorica 330—335, zab 430, takarmányárpa 230, sörárpa 380, moharmag 310, napraforgómag 370, tökmag 710 lej mázsánként.

Terményárak Sepsiszentgyörgyön.

Búza 550, árpa 430, kukorica 400, zab 430 lej mázsánként.

Terményárak Désen.

Búza 430—450, árpa 420, zab 430—440, kukorica 350—360, krumpli 280—320 lej mázsánként.

Rétiszéna 110, lucernaszéna 120—125 lej mázsánként.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni.

Művelődési mozgalmak.

Új rend a műkedvelői előadások engedélyezése körül.

Isac Emil színészeti főfelügyelő hosszabb szabadságra ment és azalatt az idő alatt, amíg szabadságon lesz, a szépművészeti minisztérium Dr. Leon Mihaese-t nevezte ki helyébe, aki a tartományi közgazgatási osztály főnöke, a Szamos tartomány királyi helytartóságánál. Ilyenformán a műkedvelői előadások engedélyezésének ügye hozzá tartozik. Nevezett főfelügyelő kiváló ismerője a művészeti kérdéseknek és így minden hozzá érkező kérést kellő szakértelemmel bírál el és adja ki az engedélyt.

A színészeti főfelügyelő megváltozásával kapcsolatosan az engedélyek megszerzésénél is más eljárás lépett életbe, mint amilyen eddig volt. Ugyanis eddig Isac Emil főfelügyelőhöz kellett küldeni úgy az előadandó darabok kéziratát, valamint a kérvényt is, most azonban ez megváltozott. Ezidő szerint a műkedvelői előadások engedélyének megszerzése a következőképpen történik. Két kérvényt kell elkészíteni. Az egyiket a Kolozsvárt levő cenzurahivatalhoz kell címezni és pedig a következőképpen: *Serviciul Cenzurei Corp. VI, Armata Cluj, (Palatul Primăriei)*. Ebben a kérvényben, amelyhez csatolni kell az előadandó szindarabot 2 példányban, kérni kell a cenzura hivatalt, hogy cenzurálja meg a darabot és tegyen javaslatot az inspektorátusnak az előadás engedélyének megadására. Ha a cenzura hivatal nem emel kifogást a darab ellen, abban az esetben mindkét példányt átküldi a szin-

észeti főfelügyelőséghez. Ezért szükséges egy második kérvény beadása is. A második kérvény megcímezése a következő: *D-sale D-lui Inspector al Cultelor și Artelor pentru Ardeal, Cluj, Calea Moșilor 1*. Ebben a kérvényben meg kell jelölni, hogy milyen egyesület vagy személy kéri egy bizonyos szindarab előadását, továbbá milyen időpontban történik az előadás és kérni kell az engedély (autorizatie) kiadását. *Mindkét kérvény, valamint a beküldendő szindarabos könyvek a cenzura hivatal címére* adandó be akár személyesen, akár posta útján. A cenzura hivatal véleményezése alapján átküldik az iratokat a színészeti főfelügyelőséghez, ahonnan az engedélyt megadják, illetőleg megküldik az érdekelt félnek. A kérvényekre egyenként 8+1 lejes okmány, illetőleg repülőbélyeg ragasztandó. A megszólítás a cenzura hivatalhoz küldött kérvénynél: *Domnule Șef!*, míg a másíknál *Domnule Inspector!* A kérvény alján kell azt a címezést megadni, amelyet fentebb közöltünk.

Megjegyezni kívánjuk, hogy miután a kérvények elintézése tekintve, hogy igen sok érkezik be állandóan, nem történhetik meg egy pár napon belül, ezért ajánlatos az előadás megtartásának időpontja előtt már pár héttel azelőtt beküldeni a kérvényt, hogy az kellő időre elintéztet nyerjen. A további eljárás ugyanaz, mint eddig volt és pedig a megadott engedély bemutatandó az illetékes hatóságnak, rendőrség, fősolgabíróság stb. és ennek alapján bizonyára engedélyezik az előadás megtartását. Azt is szükségesnek tartjuk közölni, hogy a szindarabok mellékelésétől legalább is egyelőre nem tekinthet el a

színészeti felügyelőség s ezért legyen az a szindarab bármennyire ismert is és akárhányszor adták elő már, mégis minden esetben mellékelendő a kérvényhez.

Ezek volnának a fontosabb tudnivalók, ha azonban bárki nek újabb felvilágosításra volna szüksége, értesítése után készségesen állunk rendelkezésére.

Ünnepélyes keretek közt iktatták be állásába Magyarregeon új lelkipásztorát.

Nagyjelentőségű változás történt Régen életében az elmúlt napok alatt. Szász Márton református lelkész, ki 38 esztendőn keresztül állott egyházközsége élén, az év elején nyugalomba vonult.

Okulva a mostanában ismétlődött papválasztások fájdalmas kiviteli módján, előre félős volt, hogy a más-más papot jelölő pártok között elhatalmasodik a lelki tényezők semmibevétele és az erkölcsi romlást terjesztő kiméletlen személyeskedés. Istennek hála nem így történt. A magyarregeoniek teljesen egyetértve a szászregeoniekkel az ősi templom katedrójára — a valamikor közöttük legátusként szolgáló — lelkes fiatal papot, Koszta István regáti missziós lelkészt hívták meg egyhangulag.

A beiktatási ünnepség január 29-én zajlott le. Már a reggeli órákban zsufolásig megtelt a templom, istentisztelet alatt sokan szorultak az udvarra is. Jelen volt a város színe-java, nemzeti és felekezeti különbség nélkül. A beiktatási szertartást Kiss Lajos görgényi ref. esperes végelte, utána az ifjú lelkész mondotta el mélyen szántó beszédét. Az örömmünnepet a Nagy Szálló télikertjében megrendezett bankett zárta be.

Mulafató

DALOL A SZÉKELY.

Folyók homokján, mély bányák ércén,
Dalol a székely nagy hegyek bércén.
Az álma, vágya: dalba ha lobban,
Dalban a szíve im összedobban...

Az Olt vizében megmosdik szépen,
A Maros vizét issza már régen...
Ha megöleli szerelmes párja,
Lelkéből fakad dalbokkrétája.

Dalában él a Petöfi lelke,
Búzavirágos mezőkön lelte...
Jókedve: nóta, a könnye: ének,
Dalban tisztul meg itt minden lélek...

Tartsd meg óh Isten a nótás kedvét,
Halld meg imáját, ne ródd a bűnét,
Legyen meg mindig: kenyere, sója,
Ősi hitét a dala megóvjá! —
(Fehéregyháza.) Balázs András.

Szegény ember kölcsönei.

Sohasem tudnám irigyelni a gazdag embereket, mert tőlük rendszerint megtagadja a vigasztaló sors azokat a jókedvre hangoló eseteket, amiket olyan bőkezűen szokott osztogatni az élet szegényeinek.

Hogy csak egy példával hozakodjam elő: Mártonka, a föld rabja — a saját földje nélkül — erősen rászorult 50 Lejt kölcsönre. Hova fordulhatott volna segítségért, ha nem a tőszomszédjához, az ezermester Jánoshoz, aki sokoldalú tudományát meglehetősen darabos pénzre szokta felváltani.

Mártonka a kölcsönkérés alkalmával vigyázott rá, hogy az üzletnek egyetlen tanuja se legyen s a különben jószívű Jánosnak is kedvére volt, hogy a bizonytalan kimenetelű kölcsönről a felesége nem tudott. Mert az asszony a valóságban meghazudtolja a paradicsomi történetet, vagyis, hogy a tilos félalmát még az urának sem adja át, hanem megtartogatja a jobb időkre; magyarul mondva: fősvénykedik, ami ugyan egy háztájnál sem árthatalmas cselekedet.

De Jánosnak méhei is vannak, még pedig nagy számban, ami azt jelenti, hogy eladó méze is van. Mártonkának pedig ebből a hasznos bogárkából irmágja sincs, ellenben annál több gyermeke, akik a szomszéd méze után epekednek. Igen ám, de a méz a szomszédasszony felség-tulajdona, amiből kevés ésszel is megérthetjük, hogy annak az ára a menyecske zsebpénzével szolgál, az elszámolás kötelezettsége nélkül.

A Mártonka felesége tisztában volt a nehéz helyzettel s azért szorongó szívvel hajtott át a szomszédasszonyhoz, hogy egy kiló mézet csikarjon ki — rövid lejáratú hitelre. Tekintettel a sok apró gyermekre, a vásár sikerült is, de azzal az istenes figyelmeztetéssel, hogy a pénz holnaputánra kell, mert az ember nem győzi a sok kapa-meg arató napszámot fizetni (amit természetesen a férje fizetett.)

A mesebeli év, vagyis a három nap hamarabb eltelt, mint kellett volna s a szomszédné nem késett a figyelmeztetéssel, hogy azt a 35 Lejt nem nélkülözheti, mert a napszamosok már a kapuját döngetik a pénzükért. Mártonka elszontyolodva botlott bele a szomszédba.

— Baj van, János!

— Mi volna az a baj, Marci?

— Az asszonyod kurgat a méz áráért.

— Az csakugyan nem tréfadolog. A követelőzésben fáradhatatlan. Mit fogsz most csinálni?

— Csak azt, hogy megint kérek tőled 50 Lejt kölcsön; abból fizetem a 35 Lejt az asszonyodnak s a maradéknak is meglesz a helye.

Jánosnak tetszett a gondolat s odabátorkodta a másik 50 Lejt is, az asszonya pedig kiváltképpen megdicsérte Mártonkát a pontosságért.

Azonban hát minden öröm közé szokott vegyülni egy csipetnyi üröm is. Jánosnénak valami elszólás következtében fülébe jutott a furcsa kölcsön története s szégyennel vegyes dühében türelmetlenül várta az urát haza a szomszédos faluból; miután Mártonkáékat két rövid óra alatt kikészítette.

Marci úgy vágott elébe a készülő vi-

harnak, hogy felkereste Jánost a munkahelyén, a szomszéd faluban és őszintén feltárta előtte a veszedelmet, ami rá vár otthon.

— Ez már aztán az igazi baj Mártonka — komorodott el János — most már mi az ördögöt csinálunk? Hogyan evickélünk ki ebből a hinárból?...

— Nekem volna egy egészséges teremtés — bizalmaszkodott Mártonka.

— Hadd halljuk!

— Adsz nekem újabb 100 Lejt s én ezzel kifizetem az asszonyodnak az egész adósságot. Mérget veszek rá, hogy mihelyt pénzt lát, abba' a helybe' elpárolog a haragja.

— A tanács nem volna rossz, — vaskarta a feje búbját János — de ezek a foltozások mind az én bőrömmre mennek.

— Hadd el pajtás, a végén mégis csak az én bőröm fog kicsereződni — vigasztalta Mártonka.

János belenyugodott a magyarázatba, már csak azért is, mert jobb megoldás nem volt a kezeügyében s a 100 Lejt megint kiizzadta, amellyel aztán Marci barátunknak sikerült a nagy időt félretelnie.

Elkövetkezett aztán az a nap is, mikor János jónak látta megemlíteni Mártonka előtt a tartozást, amelyet még mindig nem rendezett.

— Ne beszélj félre komám — hamiskodott az adós — hiszen én rég megadtam a 100 Lejedet.

— Ugyan bizony mikor? — pattant fel János.

— A tulajdon feleségeddel bizonyíthatom.

— Ugyis jó pajtás — horkant fel János — de mától fogva keress más feleséget...

Mártonka azonban meg volt elégedve az eddigi hitelezőjével s rövidesen meg is fizette tartozását tisztességgel.

— Még zörög a zsebemben holmi roncsalék — döfte oda a szót Marci — gyere igyuk meg a nagy per áldomását.

János sokáig és mélyen elgondolkozott. Nagy későre megszólalt:

— Aztán mennyit szántál az áldomásra?

— Van még vagy 50 Lejem. Ne legyen az se.

— Hát mondanék én neked valamit, ha nem csipnélek meg veled.

— Tőled akármit meghallok — nyugtatott Mártonka.

— Ugy olvastam valahol, — fogott János a mondókájába — hogy „szegény ember szándékát boldog Isten bírja.“ A te szándékozd nem szegény embernek való, hanem a gazdagnak, de annak sem használ. Az az 50 Lej elég ahoz, hogy mind a ketten leigyuk magunkat s másnap betegei legyünk az itálnak s émelgő gyomorral lopjuk el a drága munkaidőt. Azt ajánlom azért neked Testvér, hogy a koresma helyett, térj be az asszonyomhoz, vegyél meg tőle még egy kiló mézet s vidél haza a gyermekeknek. A feleségem örülni fog a pénznek, a gyermekeid a méznek, te pedig a maradék 15 Lejnek, a holnapi napnak meg még valami egyébnek, amit csak a tiszteletes úr tudna nevére nevezni, mert ő tanulta az istenes dolgokat.

Mártonkának a csudálkozás mián még a hümmögés is beleszorult a gégejébe, csak éppen hogy keményebben és melegebb tekintettel szoritotta meg a János kezét s csendesesen elindultak a testet és lelket tápláló áldomásra.

Fancsali Sándor.

A fonóban szól a nótá.

A székelyek ősi időktől fogva termelik a kendert, amit az asszonyok és leányok a téli hosszú estéken megfonnak. A régi időben még a férfiak is fontak Erdővidéken; a szolgának pedig éppen kellett fonni, ha csak valami más egyéb tenivalója nem volt. A községünkben egy anyának leánya nincs, a két fia segít fonni és szöni is Nagyajtán.

A Firtoshegy környékén, mihelyt a hosszú esték beállnak, rögtön kezdik a fonást. Külön kórust képeznek az asszonyok és külön a leányok; sőt a 70-es években még az iskolás leánykáknak is kórusuk volt. Persze, akkor nem kellett annyi mindenfélét tanulni, mint most. Akkor a tanulás erkölcsi régula, olvasás, írás, számolás és éneklésből állott nálunk.

A 70-es években jelentek meg a néhai Kriza János unitárius püspök „Vad rózsái” és a Vasárnapi Könyvtár füzetei. Hogy azok minő jó hangulatot keltettek az akkori ifjúságban: csak az tudja, akinek része volt benne; élte és élvezte. Az ifjúság úgy kapott a „Vadrózsák” sok szép énekein, meséin és éles mondókáin, mint a verebek a tiszta búzán, meg a cseresznyén.

Bezzeg a fonó mindig hangos, beszélős és vig volt, senki sem szunnyadt el a guzsalya mellett. Szép látvány a sok szép egészséges, piros arcú leány; a festett tulipános zörgős guzsaly; meg azokon a szép fehér selyemszálú kender.

Mihelyt begyűlt a kórus, kezdődött az ének: templomi vagy világi; táncnóta vagy férjhezadó-ének; mese vagy anekdóta és találós kérdések. Vagy pedig egy értelmesebb, vagy viálisabb legény fölolvastott a Vadrózsákból. Mikor ebből elég volt, megkezdődött a sós hal- és körte-meg a pulykaárulás.

Néha-néha egy-egy fonó elejtette az orsóját s ha kellő mennyiségű fonál volt rajta s úgy kapta föl a legény: egy pár csók volt a váltság díja. Ha pedig még csak akkor volt elkezdve az orsó s úgy kapta el: azért pof járt.

Fárságon szokásban volt és van a maszuraöltöztetés, amely lehet szép vagy rút s azzal bejárják a fonókat. Szokásban van a kukorica és babfőzés nyálazónak. A fonónak a legények is állandó látogatói; sőt még a síhederek vagy fickók is oda-oda bátorzkodnak. Bátorzkodnak — mondom — mert a legények hamar kiszámolják őket a fonóból; kivált ha eszinytalankodnak. A kiszámlálás nyújtás vagy botolás útján történik, ami az egész kórus határozatából való büntetés.

A vasnyújtás abból áll, hogy a legények a fonó közepén két sorba állnak s a rendetlenkedőt a legerősebb legény a hátára kapja a két karjánál fogva s a sorfal között végig viszi és mindenik legény egy jó dumét vág a bűnös hátára az öklével vagy tenyerével s azzal az ajtón kiteszi.

A botolás abból áll, hogy a rendetlenkedő suhancot két markos legény meg-

fogja a kezénél és lábánál fogva s a fenekét egy másik markos legény kitartott eszimasarkához verik és az ajtón csendesen kimeneszti. Azonban a legények nem igen engedik, hogy a suhancok a férjhezmenendő leányok körül ólálkodjanak.

A fonókat a régebbi időben kosaras táncal fejezték be. A kosárban vittek töltött tyukot, kürtös kalácsot, kenyeret, bort és mézes pálinkát. Evés után táncra perdült az egész társaság. Volt öröm, hogy vége a fonásnak. Ha kuporogtak a guzsaly alatt, illő, hogy táncoljanak. A táncrend abból állott, hogy a legények előre körbe állva figuráltak, illetve táncolták a csürdögölőt vagy „Árvádfalvi” nótát s mikor a kéz- és láb ügyes gyakorlatait bemutatták a legények, azután párt vagy társat vettek maguknak s egyet-kettőt párosan fordultak a csürdögölőben; miután a muzsikások a nótát lassúcsárdásra fordították s befejezésül sebescárdást húztak.

Kevés pihenés után következtek a polkák: hétlépésű polka vagy ceppeli, sebes polka, rezgő polka vagy lengyelke.

A táncmulatság rendszerint a következő szövegű táncnótával végződött:

*Ne búsuljon komámasszony,
Csak az Isten rosszot adjon!
Megisszuk a rozsnak levét,
Dicsérvük az Isten nevét.*

De férjhezadó nótát is énekeltek:

*Kösziklán fölfut a zörgős lilomszál,
Annak a tetejében két szép rozmarinszál,
Vajjon az egyiknek mi legyen a neve,
Ha Róza nem volna, szeretöm se volna.
Vajjon a másiknak mi legyen a neve,
Ha Ferenc nem volna, szeretöm se volna.*

Az énekvezér kimondja a határozatot: „Bálint Róza és Márton Ferenc szálljanak egy tojásbéjba. Ha szereti, mosolyogjon, hanem bizony szomorkodjon.” A kórus éljenez: „Éljenek boldogul.”

Az ítélet után újra kezdik az éneket és a fonó leányait férjhez adják ilyen módon.

(Nagyajta.)

Kozma Miklós.

Apróságok • Adomák

A béke harangja.

A japán birodalom a new-yorki világkiállításon egymillió dollár, tehát 400 millió lej értékű, ezüst béke-harangot fog kiállítani. A harangot 12 ezer igazgyöngy és 300 gyémánt fogja díszíteni. A harangon a következő felírás lesz:

„Hirdetem a szabadságot az összes országokban, mindenki számára.“

A harangnak Amerikába való szállítása rendkívüli óvintézkedések között fog történni. Így például a legnagyobb titokban tartják a szállító hajó nevét és az időpontot, amikor a harangot Amerikába szállítják. A japánok ezüst békeharangja mindenesetre a kiállítás egyik legnagyobb látványossága lesz.

A villamosság csodáiból.

Nyugaton már a legkisebb község is villamosítva van és az olcsó villanyáram áldásaiban a kisgazdák is részesülnek. Sajnos, nálunk még a villanyáram nem nevezhető közhasználati erőforrásnak, azonban bizonyos, hogy évről-évre hódít a gazdasági élet minden terén.

A villamos berendezéseknek legfontosabb alkotórésze a kapcsoló. Ennek segítségével lehet megindítani és elzárni az áramot. Egy amerikai gyár, ahol a kapcsolókat készítik, különös próbának vetette alá az általa gyártott kapcsolókat. Egy gépezet állandóan működésben tartotta a kapcsolót és az évteljes éven keresztül minden másodpercben meggyújtotta és cloltotta a lámpát. A vizsgáló szerkezet 4 évig volt üzemben anélkül, hogy egyszer is elomlott volna. A vizsgálatok szerint 4 év alatt a kapcsoló annyiszor

Idegess emberek

hamar halnak meg!

Észlelte Ön már a közeledő idegkimerültség jeleinek valamelyikét?

Könnyű izgulékonyság, lehangoltság, remegés a tagokban, nyugtalanlás, szívdobogás, szédülés, féltékenység, álmatlanság, rossz álmok, érzéketlenség egyes testrészekben, ijedés, túlzott ingerlékenység zajok, illatok miatt, vágyakozás kábítószerek, dohány, alkohol, tea, vagy kávé után, szempillarebbenés, vagy káprázás, vértódulások, elfogódás, szeszélyesség, az agy, vagy a beszéd rendszertelensége, különleges vágyódások, vagy idegenkedés. Amennyiben az idegesség ezen ismertető jelei közül valamelyik erősebben, vagy többben egyszerre jelentkeznek,

ugy idegrendszer erősen meg van gyengülve

és megerősítésre, illetve kezelésre szorul. Ne hagyja tehát ezt így tovább menni, mert esetleg komolyabb bajok, mint elmezavar, félrebeszélés és öntudatlan cselekvés lehetnek a következményei és nemsokára reá következik a test összeroppanása és a korai elhalálozás. Egészen mind egy, honnan származik az Ön idegessége. Én felkérem arra, hogy írjon nekem. Én hajlandó vagyok Önnek

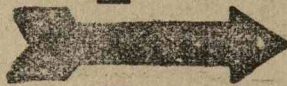
gratis és portómentesen egy egyszerű módszerrel szolgálni,

mely az Ön részére kellemes meglepetés lesz. Ön valószínű, már sok pénzt adott ki különböző szerekre és legjobb esetben ezekkel csak egy átmeneti javulást érhetett el. Én biztosítom Önt, hogy én a helyes módszert az ideggyengeség leküzdésére ismerem.

Ezen módszerrel javulást idéz elő a hangulatában, életörömben, energia és munkakedvében.

Már többen közölték velem, hogy módszerem után mintha újonnan születtek volna, úgy érzik magukat. — Ezt igazolják orvosi elismerő levelek is. És Önnek csak egy levelezőlapjába kerül. — Én küldök Önnek egy tanulságos könyvet teljesen díjmentesen.

Ha nem írna azonnal, akkor őrizze meg e hirdetésit!

Postsammelstelle:

**Ernst Pasternack, Berlin, SO.
Michaelskirchplatz 13. Abt. IV. 704.**

működött, mint rendes körülmények között a háztartásban 140 ezer esztendő alatt.

A rádió sokoldalú használhatósága ismét bővült eggyel. Az Északamerikai Egyesült Államok olaj és földgáz mezőinek talajban levő vas alkatrészeit különleges rádiókészülék segítségével kutatják fel. Az eredmények nagyon kielégítőnek mutatkoznak. Ilyen módon

máris nagy értékű vasanyagot hoztak elő a föld méhéből.

A világ legkisebb rádióadó-állomása Északamerikában van. Annyi villamos erőt fogyaszt, amennyit egy villamos zseblámpa elem szolgáltat. A helység területén másfélkilométeres körzetben, a helységen kívül pedig 15 kilométeres körzetben lehet jól hallani a kis állomás adásait.

Hogyan gondoskodik a természet a faj fennmaradásáról?

A természet a faj fennmaradásáról nagyon sokféle módon gondoskodik. A gondoskodás egyik módja a növényeknél, hogy azok nagyon sok magot nevelnek. Így például megállapították, hogy egy nád-buzogányban félmilliónál több mag van. Természetesen ezek a magvak nem kelnek mind ki. Csak élenyésző csekély része jut a magvaknak olyan viszonyok közé, hogy fejlődését megkezdhesse és új növényt neveljen. Nagyon sok növényi magvat pusztítanak el az állatok is. A természet ezért gondoskodik ilyen pazarlóan a faj fennmaradásáról, hogy a faj minden veszedelemmel szemben életben maradjon.

Gabonatermelés Newyork közepén.

A Newyorkban rendezendő ezévi világkiállítás alkalmával érdekes tervet valósítanak meg. Newyork közepén egy ezer négyzetméteres telken gabona-földet létesítenek. Ezzel azt akarják szemléltetni, hogy ez előtt alig egy fél évszázaddal Newyorknak ezen a részén nagy szántóföldek voltak. A különös szántóföldnek még egy érdekessége van. Bizonyára a világ legdrágább szántóföldje! Létesítésének érdekében több házat kellett lebontani és óriási összegbe került a talaj elegygetése és a termőföld odahordása.

Mennyi dohányt szívnak el a franciák?

A francia dohányjövédék kimutatása szerint egy év alatt a franciák annyi dohányt szívnak el, hogy abból egy 12 ezer kilométer hosszú szivarat lehetne

készíteni. A földgömb átmérője 12 ezer kilométer, tehát a szivar olyan hosszú volna, mint a föld képzeletbeli tengelye. Ha a gyufaszálakat, amelyeket a franciák a füstöltni való meggyújtásához használnak, egymás végébe raknák, egymillió ötszáz-ezer kilométer hosszúságú gyufaszál keletkezne. Ez éppen a Nap átmérőjének megfelelő távolság.

Mennyi utat tesz meg az órainga?

Az órainga egyszeri lengésre aránylag nagyon kis utat ír le. Ha azonban összeszámítjuk, hogy évtizedek és évszázadok alatt mennyi utat fut be, meglepő eredményt kapunk. Ha felteesszük, hogy az inga egyszeri lengésre 15 centiméter hosszú utat tesz meg, úgy megállapíthatjuk, hogy ez egy perc alatt 18 méternyi utat felel meg. Egy óra alatt az inga egy kilométernél hosszabb utat tesz meg. Ez egy év alatt csaknem 10 ezer kilométernyire emelkedik. Egy száz esztendő óta járó óra csaknem egymillió kilométernyi utat járt meg. Egymillió kilométer olyan nagy távolság, hogy ekkora utat kevés ember tett életében a földön! A Hold tőlünk 400 ezer kilométer távolságra van. Az óra-inga tehát 100 év alatt a Hold és a Föld közötti távolság két és félszeresét teszi meg.

Női tanu a bíró előtt.

Bíró: Maga férjezett?

Asszony: Igen, kétszer.

Bíró: Életkora?

Asszony: Huszonhat év.

Bíró: Az is kétszer?

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.

Főszerkesztő: Gyalla Domokos.

Feladás szerkesztő és ügyv. igazgató: dr. Szász Ferenc.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. M. Majláthfalva. Mint írja, ribizli bokrai nagyon dusan nőnek, gyümölcsöt azonban nem hoznak. Kérdezi, hogy a bajt hogyan szüntesse meg? Mindenestre látni kellene a bokrokat, hogy határozott véleményt tudjunk mondani a baj okáról. Valószínűnek tartjuk azonban, hogy a terméketlenség oka a következő. A ribizli bokor ágai el vannak vénülve és soha sem voltak a bokrok kiritkítva és metszve. Vágja ki az előregedett ágakat és metsze vissza a fiatalabb vesszőket. Az erősebb vesszőkből egyharmad, a gyengébb vesszőkből kétharmad részt vágjon vissza. Évről-évre vigyázzon arra, hogy az előregedett ágakat kivágva mindig csak fiatal, termőképes ágak maradjanak meg. Az elmondottakon kívül részesítse a bokrokat évente többszöri kapálásban és az első kapálás alkalmával jó érett istállótrágyával trágyázza meg a bokrokat.

B. M. Vaskó. A levelében jelzett ügyben forduljon egy olyan ismerőséhez, aki a Magyar Párt működése idején a Párt életében vezető szerepet töltött be. Amennyiben közelében ilyen nem volna, bizonyára tudja, hogy kik voltak a megyei tagozat vezetői. Ők a kérdéses ügyben határozott felvilágosítást fognak adni.

M. J. A szalonna és a disznó-hus megavasodásának nagyon sokféle oka lehet. Valószínűnek tartjuk, hogy előkészítésük meleg időben történt és ez okozta megavasodásukat. Lehetséges azonban az is, hogy nem voltak eléggé megfűstölve, ez esetben az avasodás később lépett fel, mert a füst nem járta át a szalonnát és a hust. Ajánljuk egyébként, hogy a jövőben alkalmazzon sós pácelevet. Vagyis a szalonnát, sonkát és eltevésre szánt disznó-hust ne úgy kezelje, hogy száraz sóval való többnapos besózás után pácolja, hanem mindjárt, disznóölés alkalmával, ha a hus kihült, öntsön sós pácelevet rája. Ilyen módon meleg időben is kitűnő fűstös hust és szalonnát készíthet. Hangsúlyozzuk azonban, hogy nagyon kell vigyázni a fűstölésre is, mert fűstölés alkalmával, ha nagyon lassu a füst és meleg van, könnyen avas íz léphet fel. Arra is vigyázzon, hogy a szalonnát és fűstös hust a Nap sohase süsse meg.

Aprohirdetése

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelígs leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak egy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Jókarban levő eséplőgarnitúra eladó. Hoffher kazán 6. sz. 5 légkörös és Marschal eséplő 6. sz. Továbbá a hozzávaló felszerelések. Cím: Üzv. Pataky Józsefné, Chesereu-Érkeserü, jud. Salaj

Megvételre keresek 820-as vagy 930-as MÁV eséplőt traktorral, vagy jó Hoffbert. Eladok egy 720-as prima golyós eséplőt kitűnő motorral. Saszet Géza, Viforoasa-Havadtő, p. Sangeorgiu de Padure, jud. Odorheiu.

Szerkesztői üzenetek.

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. M. Hegyköztótelek. B. I. Kaplony. Gy. J. Lókod. B. M. Magyarszovát. D. A. Jásfalva. P. I. Örvénd. F. M. Magyaró. Dr. Sch. J. Noszoly.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Közzük az érdekeltekkel, hogy a könyvnapárt mindazoknak elküldtük, akik mult év végéig szóló hátrálékukat kifizették. Ez alól csak azok kivételek, akik az utóbbi napokban küldték be a díjat, mert ezek részére fokozatosan a befizetés sorrendjében küldjük meg a naptárt. Naptárkészletünk még tart, ezért azoknak is megküldhetjük a naptárt, akik ezután küldik be a díjat, azonban figyelemztetünk arra minden érdekelte, hogy igyekezzenek a hátrálék beküldésével, mert naptárkészletünk nem oly nagy, hogy azokat is részesítsük naptárban, akik esetleg hetek mulva küldik be a hátrálékos díjat.

Felhívás Szatmár- és Csikmegyei előfizetőinkhez! Közzük előfizetőinkkel, hogy Kováts Endre és Vinczeff Sándor kiküldötték a napokban felkeresik a megyében levő hátrálékos előfizetőinket. — Felkérjük ezen hátrálékosokat, hogy gyűjtsék össze a pénzt és ha kiküldöttünk megjelenik falujukban, nyugta ellenében fizessék ki hátrálékaikat.

H. Gy. Nagyajta. Új előfizetők gyűjtéséért a Magyar Nép könyvtárából csak azokat a könyveket adhatjuk, amelyek nem drágábbak, mint 25 lej. Ha azonban valaki két új előfizetőt jelent be, akkor igényt tarthat azon könyveinkre is, amelyek magasabb árúak, mint 25 lej. Azt is tudomására adjuk úgy Önnek, mint a többi érdekelteknek, hogy a könyvárjegyzékben levő és ketős számozással ellátott könyvek azt jelentik, hogy az két könyvnek felel meg.

M. L. Kápolnásfalu. Új házasok részére az egy éves kedvezmény most is fennáll. Természetes, hogy ezt a kedvezményt csak abban az esetben tudjuk biztosí-

tani, ha a házasság az utóbbi időben történt és nem évekkal ezelőtt.

B. A. Kézdialmas. K. K. Gyulafehérvár. B. F. Csikesicsó. Sz. S. Pér. Kérjük küldjenek be lelkészi igazolást, amely a házasság megtörténtét igazolja, hogy annak alapján a lap küldését címükre megindíthassuk.

L. A. Kisiratos. Levelét elintézés végett átküldöttük a Román Gépkereskedelmi Rt-hoz, Cluj-Kolozsvár, Calea Traian 33. sz. alá, ahol arra választ adnak.

F. Gy. Szilágyozvány. Ajánlétkönyvet csak az új előfizetők bejelentőinek adhatunk s ha Ön is szerez lapunknak pár új pontosan fizető előfizetőt, a kért könyveket elküldjük.

M. J. Galsa. Ajánljuk a Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonalá c. könyvet. Ára 25 lej és 5 lej portóköltség. Megrendelhető a Minerva Rt-nál, Cluj, Str. Baron L. Pop. 5.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: T. M. Székelyvarság 150, P. D. Vásáros 150, G. L. Obéba 150, K. K. Csikszentmárton 180, Biharról: Z. M. 150 (1939-re) és B. F. 150 (1938-ra), B. F. Gyergyószentmiklós 150, L. A. Kászonyaltiz 150, Csomakőrösről G. B. 150, Sz. E. 150, Ö. A. 150, N. D. 150, F. A. 150, D. I. 150, Cs. S. 150, K. J. 150, Sz. G. 150, Gy. A. Szalacs 150, S. M. Barcaufalu 150, T. L. Kézdisárpatak 300 (r. 1939. dec. 31-ig, 120 lej átadva a M. Szemlének, az rendben 1940-re. H. Gy. Magyaresaholy 255, T. M. Székelyvarság 150, F. J. Marosjára 150, N. Z. Nagyvárad 150, M. J. Világos 245, S. P.-né Amac 155, dr. I. I.-né Iriny 150, M. I. Érszodoró 150, B. M. Bucuresti 270, Cs. Zs. Krasznanmihályfalva 450, Sz. F. Barátos 80, F. M. Erdőgyarak 150, B. F. Székelyhid 150, V. B. Érköbölkat 135, V. S. Zalán 150, S. F. Csikszentkirály 150, K. S. Szőkefalva 150, Sz. S. Mezőpagoesa 155, H. A. és N. F. Szalacs 300, Sz. S. Nagyszalonta 150, F. B. Kovászna 150, M. M. Simonyfalva 150, Ö. J. Páké 150, V. A. Radnót 150. (r. 1939. dec. 31-ig), B. S. Mezőpetri 150 lej.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.

Fonni tanulnak a német leányok.

Németországban mindent elkövetnek a nép tudásának bővítésére. A leányok számára is háztartási tanfolymokat rendeznek, ahol az előhaladás legújabb vívmányait megismertetik velük. De jellemző a németek gondolkozására, hogy ezeken a tanfolyamokon a régi szép szokásokkal is megismertetik a lányokat. Ma, például, bármily rangú és rendű német leánynak kötelessége, hogy a szövés, fonás régi módjával megismerkedjék. Képünk egy németországi fonó tanfolyamnak a jelenetét ábrázolja. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban érdekes leírást adunk arról,

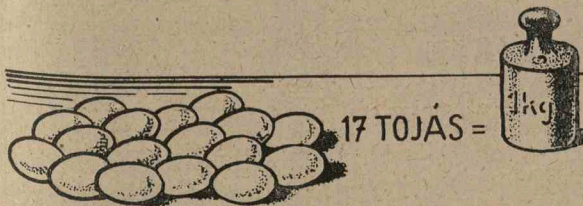

az erdélyi magyar fonókban. A német példa arra int, hogy vábbra is meg kell őriznünk s ahol elmaradtak, ott föl kell hoznunk ezeket a szép szokásokat to-ujtanunk.

Tanuld meg!

17 tojás = 1 kiló!

A korai csirkét jó áron fizetik, ezért meg kell kezdeni a keltetést! A sikeres keltetés előfeltétele, hogy keltetésre megfelelő tojásokat válasszunk ki. Ezek a tojások ne legyenek se tulságosan nagyok, se tulságosan kicsik. Megállapították, hogy az 55 grammnál könnyebb tojások nem alkalmasok keltetésre, mert azokban a csirke nem jut megfelelő meny-

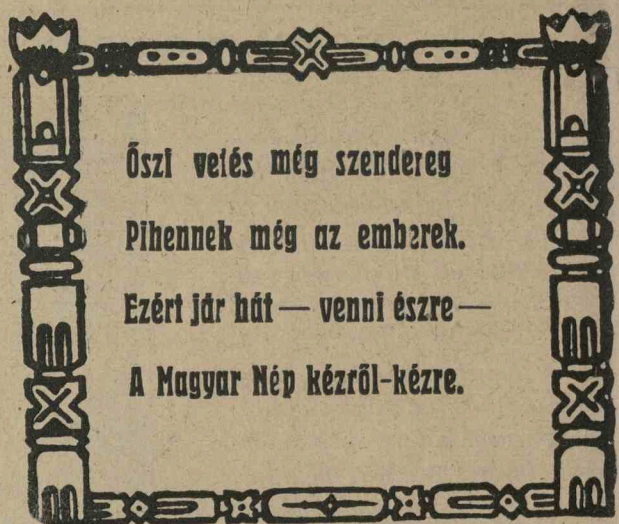
nyiségű tápanyaghoz. A 60 grammnál súlyosabb tojások azért nem jók, mert rendszeren két sárgájuk van és terméketlenek. Ha átlagszámot veszünk, megállapíthatjuk, hogy keltetésre olyan tojásokat használjunk, amelyekből egy kis kotló alja, tehát 17 darab tojás éppen egy kilót nyom. Általában azt ajánljuk, hogy kevesebb tojást kell tenni a kotló alá, mint többet. A tojásokat lehetőleg páratlan számban tegyük a fészekbe, mert így jobban elhelyezkednek.

Gondolj télen a kutyára!

Nem szabad megengedni, hogy télen a házőrző kutyának „kutyasorsa“ legyen. Ha láncra van kötve, vigyázni kell arra, hogy a lánc legyen elég hosszú. Sok helyen lehet látni, hogy a szerencsétlen állat a lánc rövidsége miatt nem tud óljába behúzódní. Az ólat szénával vagy szalmával kell kitölteni, hogy a kutya abban meleg vackot készíthessen. Vigyázni kell arra, hogy télen is jó ivóvízzel legyen ellátva a kutya. Napjában kétszer-háromszor langyos vizet kell eléje tenni és az eleségét lehetőleg felmelegítve kell nyújtani, hogy ne fagyjon meg hamar. Az elmondott gondoskodások nagyon könnyen megvalósíthatók és ezáltal a kutya sorsát lényegesen jobbá tehetjük.

Háziszer fagyás ellen.

Egy tábla asztalos enyvet három liter langyos vízbe áztatunk be, 10—12 órai állás után, kavarás közben enyhén melegítjük, hogy feloldódjék. Lefekvés előtt ebbe az oldatba áztatjuk be a fagyos lábakat. A lábfürdő hőfoka legyen 40 fokos és tartson 4—5 percig. A lábfürdőt többször meg kell ismételni.

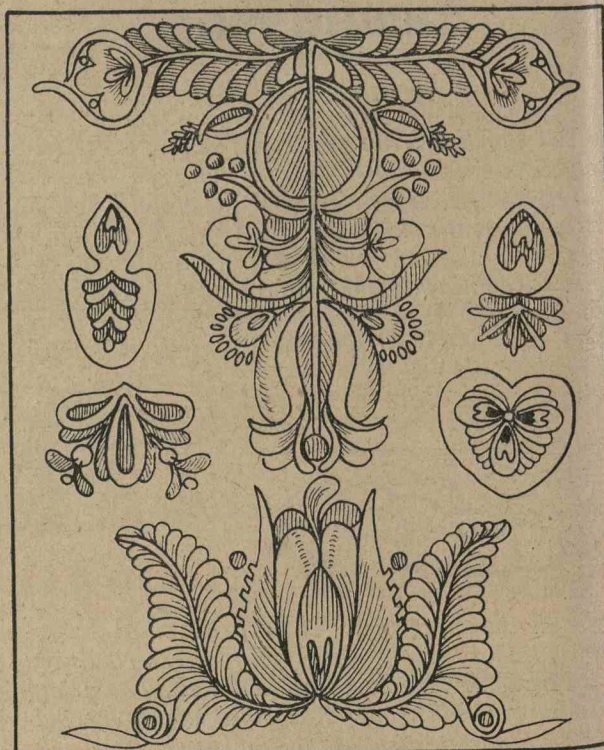
Őszi vetés még szendereg
 Pihennek még az emberek.
 Ezért jár hát — venni észre —
 A Magyar Nép kézzől-kézre.

Apolni kell a régi butorokat!

Nagyon sok falusi házban vannak kemény fából készült, régi butorok. Különösen tölgyfából készültek régebben nagyon tartós és célszerű házi berendezések. Sok esetben azt tapasztaljuk, hogy az ilyen butorokban a szű pusztit és néhány év alatt tönkre teszi azokat. Megfelelő kezeléssel azonban meg lehet a bajt szüntetni! A leghelyesebb a régi tölgybutort a következő módon kezelésben részesíteni. Benzinnel, vagy terpentinnel alaposan lemossuk. Ezáltal a fában élősködő kártevőket is pusztíthatjuk. Miután a fa megszáradt, viasszal bekenjük és egy ruhával addig dör-

zsöljük, amíg kifényesedik. Abban az esetben, ha a butornak nem természetes színe volt, hanem valamilyen színűre be volt pácolva, mielőtt viasszal bekenjük, megfelelő színű butorpáccal huzzuk be. Csak a teljes megszáradás után szabad a viasszozást elvégezni.

A magyar díszítés alapformái.

Néhány érdekes és sajátos elemet és elemcsoportosítást mutatunk be kedves olvasóinknak. Pompásan emelik ki a sűrű levelek a nagyobb vonalú elemeket.

A babona miatt...

— No móré, hát tulajdonképen miért is voltál becsukva?

— Instálom, a babona miatt.

— Babona miatt?

— Hát igen... Szilveszterkor ölmot öntöttem és véletlenül csupa százejes lett belőle.